SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1563

av Birte Sandberg (C)

Återinförande av investeringsstöd för mellanformsboenden såsom trygghets- och seniorboenden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att återinföra ett statligt investeringsstöd för kommuner som bygger mellanformsboenden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett sådant investeringsstöd särskilt ska främja byggande av trygghetsbostäder, seniorbostäder och andra tillgänglighetsanpassade boendeformer för äldre invånare som inte har behov av särskilt boende men som behöver ett tryggt och anpassat boende, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utforma ett sådant investeringsstöd så att det omfattar både nybyggnation och ombyggnation av befintliga fastigheter till mellanformsboenden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge kommunerna långsiktiga och förutsägbara förutsättningar att planera och genomföra investeringar i mellanformsboenden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges kommuner står inför en stor demografisk förändring. En åldrande, men samtidigt friskare och aktivare befolkning innebär ett växande behov av bostäder som är anpassade efter att alla äldre har olika behov och i olika livssituationer.

Samtidigt behöver äldreomsorgens resurser användas på ett sätt som möter äldres behov av trygghet, självständighet och ett gott liv – hela livet.

I dag finns ett stort behov av boendeformer mellan det ordinarie bostadsbeståndet och biståndsbedömt särskilt boende. Mellanformsboenden såsom servicehus, tryggt boende och 65-plus lägenheter; kan i sin form erbjuda tillgängliga bostäder med gemensamma utrymmen med goda förutsättningar för sociala aktiviteter och samvaro, vilket skapar sammanhang och livskvalitet.

En alltför stor del av kommunerna i Sverige saknar eller har brist på mellanformsboende. Åtta av tio kommuner saknar eller har brist på senior- och trygghetsbostäder och 97 av Sveriges 290 kommuner saknar helt trygghetsbostäder. De närmaste 40 åren kommer antalet personer över 80 år att fördubblas. En positiv utmaning som vi inte ska blunda för, då den också har förutsättningar att skapa bostadsrotation.

De äldre behöver kunna flytta till en seniorvänlig bostad, där man kan bo hela livet ut. Att flytta till ett trygghetsboende ger dessutom möjligheter till ett socialt liv eftersom många äldre lever livet ofrivilligt ensamma. Steget från att bo i en villa till att beviljas en plats på särskilt boende är stort. Att det inte finns mellanformsboenden gör att behovet av hemtjänstinsatser ökar rejält när man bor kvar, vilket leder till en alltmer ökande kostnad för kommunerna.

Att de äldre allt längre bor kvar i sina bostäder, leder också till ökad risk för fallolyckor med trappor och vindsutrymmen - och med det ökade kostnader i hälso- och sjukvården för exempelvis lårbenshalsbrott och därefter ökade kostnader för rehabilitering. Alla vinner på att det byggs mer och fler mellanformsboenden.

Det tidigare statliga investeringsstödet för boende för äldre har avvecklats och den samlade bedömningen är att kommunerna inte klarar av att kompensera bortfallet med kommunens budgetmedel. De kommunala bostadsbolagen har sällan finansiella möjligheter att bygga, delvis beroende på bestämmelserna om nedskrivning vid nybyggnation.

Sveriges kommuner behöver stabilitet - långsiktighet och planerbara förutsättningar för att kunna genomföra investeringar i mellanformsboenden.

Birte Sandberg (C)